

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Richarda Bureša v trestnej veci obvineného **M. B. pre obzvlášť závažný zločin vraždy** podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí 30. decembra 2013 v spore o príslušnosť medzi Okresným súdom Prešov a Špecializovaným trestným súdom v Pezinku podľa § 22 ods. 2 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Príslušným na vykonanie konania v trestnej veci obvineného M. B. pre trestný čin podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. iné, vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-2T 51/2013, **je Okresný súd Prešov.**

O d ô v o d n e n i e

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove podal dňa 6. mája 2013 na Okresný súd Prešov obžalobu (č.k. Kv 39/12-89) na obvineného M. B. pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c/ Tr. zák. a s poukazom na § 140 písm. b/ Tr. zák., ktorý mal spáchať v podstate na tom skutkovom základe, že

po tom, čo sa dňa 6. augusta 2012 po predchádzajúcom dlhšiu dobu trvajúcim napätom vzťahu s L. V., z dôvodu striedavého partnerského vzťahu k D. K., pri priamej konfrontácii v čase okolo 21.15 hod. za účasti L. V. a D. K. od tejto dozvedel, že ona ho už nemiluje a že miluje L. V., tak následne dňa 7. augusta 2012 v skorých ranných hodinách v čase medzi 01.00 – 01.40 hod. na ceste tretej triedy číslo 543017 v smere jazdy od obce Š. do obce O., vedľa objektu spoločnosti I., riadil osobné motorové vozidlo značky Suzuki Vitara čiernej farby, EVČ: P., kde na priamom úseku cesty cielene dostihol L. V. a M. Ď., ktorí sa v tom čase po pravej strane vozovky pri pravej krajnici vracali domov z baru K2 zo

Š., tesne pred nimi vozidlo na krátkej vzdialenosti od nich zrýchlil, cielene zišiel ku krajnici na pravej strane, kde vozidlo nasmeroval na chodcov L. V. a M. Ď. a odzadu do nich v rýchlosti okolo 25 km/hod. narazil, následkom čoho M. Ď. spadol na zem a odplazil sa do priekopy na ľavej strane cesty a L. V. bol odhodnený do priekopy na pravej strane cesty, kde po tomto zastavil motorové vozidlo, z ktorého vystúpil, podišiel k L. V. na miesto ležiace mimo cesty, ktorý na neho ešte skričal: „Ja ce znam, ja ce poznam“, a tohto v úmysle usmrtiť a z pomsty za ukončenie jeho vzťahu s D. K., presne nezisteným nožom, ktorý mal pri sebe, napadol tým spôsobom, že L. V. v priebehu asi dvoch minút opakovane a viackrát bodol do oblasti hlavy, krku, trupu a horných končatín, pričom počas tohto útoku došlo k odlomeniu čepele noža, čím mu spôsobil v oblasti hrudníka dve hlboké bodnorené rany s hĺbkou bodných kanálov 12 cm a 9 cm s prebodnutím pohrudnice, pravých pľúc, srdcovníka a nabodnutím ľavých pľúc a pravdepodobne už s nožom s odlomenou čepeľou ďalších 48 prevažne povrchových bodnorených rán, z toho 11 bodnorených rán v oblasti krku, pričom všetky tieto zranenia mu spôsobovali bolesti veľkej intenzity, ktoré sa zväčšovali, v dôsledku týchto poranení došlo k zlyhaniu srdcovocievnej a dýchacej činnosti a bezprostredne k smrti obeť v priebehu desiatich až dvadsiatich minút; smrti by sa nedalo zabrániť ani poskytnutím adekvátnej zdravotníckej pomoci a odbornej lekárskej pomoci.

Okresný súd Prešov 21. júna 2013 pod č. k. 6T 39/2013-1106, na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. postúpil predmetnú trestnú vec na prejednanie Špecializovanému trestnému súdu. Rozhodol tak na základe výpovedí svedkov M. Ď., D. K., V. K., P. R., A. H., J. H., K. M., MUDr. L. N., I. D., nstržm. M. H. a nstržm. M. O., podľa ktorých dospel k záveru, že skutok uvedený v obžalobe prokurátora Krajskej prokuratúry v Prešove mal byť právne posúdený ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., na ktorý sa podľa § 14 písm. a/ Trestného poriadku vzťahuje pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu.

Obvinený M. B. podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, kde uviedol, že je mu veľmi ľúto, že po dopravnej nehode sa dostal s L. V. do náhleho konfliktu, vytiahol nôž, ktorý mal vo vrecku a pri zápase došlo k bodnutiu; jeho úmysel nesmeroval k vražde a nikdy nič také neplánoval.

Krajský súd v Prešove na neverejnom zasadnutí dňa 1. augusta 2013 pod sp. zn. 9To 24/2013, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. napriek vyššie uvedenému sťažnosť obvineného M. B. zamietol. Stotožnil sa s názorom Okresného súdu Prešov, že obvinený M. B. konal s vopred uváženou pohnútkou, a teda po vykonanom dokazovaní by mohla prichádzať do úvahy aj právna kvalifikácia konania obvineného ako obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. e/ Tr. zák.

Po právoplatnom postúpení veci bol spisový materiál predložený na ďalšie konanie a rozhodnutie Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku. Tento súd na neverejnom zasadnutí dňa 5. decembra 2013 pod sp. zn. PK-2T 51/2013, nanovo predbežne prejednal obžalobu prokurátora, pričom podľa § 244 ods. 1 písm. a/ per analogiam vyslovil svoju nepríslušnosť a ako príslušný na prejednanie veci označil Okresný súd Prešov, zároveň predložil vec na rozhodnutie sporu o príslušnosť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Z odôvodnenia rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu je zrejmé, že po preštudovaní celého spisového materiálu, pričom vychádzal aj z výpovedí tých istých svedkov ako Okresný súd Prešov pri rozhodnutí o postúpení veci, dospel k záveru, že toto postúpenie veci bolo predčasné, nakoľko je založené na dôkazmi nepodložených úvahách. V odôvodnení uznesenia sa zaoberá skutkovou podstatou trestného činu vraždy vo všeobecnosti a právnou definíciou vopred uváženej pohnútky. V tomto zmysle kladie dôraz na okolnosť, že medzi vznikom pohnútky a realizáciou činu musí uplynúť určitý časový odstup, v rámci ktorého má páchatel' reálnu možnosť uvažovať nad činom ako takým. Táto dĺžka časového úseku musí umožniť urobiť záver o tom, že zo strany páchatel'a nešlo o konanie v skrate, v afekte, v hneve, či v rámci situačného konfliktu. V tomto prípade však Špecializovaný trestný súd dôvodí, že obvinený riešil situáciu hneď v noci, keď L. V. išiel po ceste do miesta bydliska spolu s M. Ď..

Pre zákonu zodpovedajúce posúdenie otázky vecnej príslušnosti sú rozhodujúce najmä nasledovné skutočnosti.

Podľa § 22 ods. 1 Tr. por. spory o príslušnosť medzi súdmi rozhoduje súd im najbližšie spoločne nadriadený; podľa ods. 2 najbližšie spoločne nadriadený súd okresného súdu na jednej strane a Špecializovaného trestného súdu na druhej strane je najvyšší súd.

Podľa § 14 písm. a/ Tr. por. pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu sa vzťahuje na trestný čin úkladnej vraždy.

Podľa § 16 ods. 1 písm. a/ Tr. por. okresný súd v sídle krajského súdu vykonáva v prvom stupni konanie o obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov.

Podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. pri predbežnom prejednaní obžaloby súd postúpi vec príslušnému súdu, ak nie je sám na jej prejednanie príslušný.

Podľa § 234 Tr. por. ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu, pripojí k nej spisy, ich prílohy a dôkazné predmety.

Podľa § 278 ods. 2 Tr. por. ak nejde o prípad podania obžaloby o návrhu na dohodu o vine a treste podľa § 232 ods. 4 alebo ods. 5 Tr. por., súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opierať sa o dôkazy, ktoré túto právnu kvalifikáciu odôvodňujú.

Prihliadajúc na vyššie citované zákonné ustanovenia najvyšší súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že je príslušný na rozhodnutie v spore o príslušnosť a že prokurátor podal obžalobu na príslušný súd, pričom uviedol dôkazy, ktoré ním aplikovanú právnu kvalifikáciu odôvodňujú.

Ohľadne samotného sporu u príslušnosť je potrebné konštatovať, že Špecializovaný trestný súd správne postupoval, keď uvedenú trestnú vec predložil najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Argumentácia, že rozhodnutie Okresného súdu Prešov o postúpení veci bolo predčasné, je v súlade so zákonom ako aj zaužívanou právnou praxou súdov. Skutočnosť významné pre spoľahlivé posúdenie veci a rozhodnutie, či obvinený konal s vopred uváženou pohnútkou, je potrebné vykonaným dokazovaním bezpečne preukázať. So zreteľom na okolnosti prípadu a dôkazy vykonané v prípravnom konaní stav bezpečného preukázania existencie tejto skutočnosti však nemožno dosiahnuť pri predbežnom prejednaní obžaloby bez toho, aby súd vykonal dokazovanie na hlavnom pojednávaní, pretože len to môže byť podkladom pre rozhodnutie o vine a treste.

Z tohto stanoviska potom vyplýva jednoznačný záver, že v tomto štádiu konania okresný súd bez vykonania dôkazov na hlavnom pojednávaní nemôže tieto hodnotiť najmä v tak jemnej ale závažnej otázke, ako je posúdenie, či inkriminovaný skutok vykazuje znaky vraždy či vraždy úkladnej. Jednoznačný záver nie je relevantný len na základe výsledkov prípravného konania; zásada bezprostrednosti a ústnosti tu musí byť uplatnená jednoznačne. Rozhodnutie Okresného súdu Prešov v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove o postúpení veci na prejednanie a rozhodnutie Špecializovanému trestnému súdu sa potom skutočne javí ako hypotetické, a to tým viac, keď zo zápisnice o verejnom zasadnutí nevyplýva, že by na tomto úkone boli oboznámené dôkazy, o ktoré oprel súd svoje rozhodnutie, pričom zrejme nebola oboznámená ani obžaloba, ktorá sa mala predbežne prejednávať. Takýto nedostatok nebol napravený ani rozhodnutím odvolacieho Krajského súdu v Prešove.

Špecializovaný trestný súd správne postupoval aj pri použití príslušných procesných predpisov, a to pri použití analógie pri vyslovení svojej nepríslušnosti, ako aj pri poučovacej povinnosti o možnosti podať opravný prostriedok, ale aj v tom, že príslušným na vykonanie konania je práve súd, ktorý mu vec postúpil. Okrem toho, na rozdiel od Okresného súdu Prešov a Krajského súdu v Prešove na neverejnom zasadnutí v súlade so zákonom oprel svoje rozhodnutie o predložení veci na rozhodnutie o príslušnosť po oboznámení výpovedí svedkov, znaleckých posudkov a vyjadrenia znalcov.

Zodpovedá realite, že aj Špecializovaný trestný súd svojím spôsobom hodnotil dôkazy, ale len v miere nevyhnutnej na rozhodnutie o príslušnosti na konanie. Taký postup je legálny, lebo bolo len vymedzenie, že dôkazy vykonané v prípravnom konaní zatiaľ len odôvodňujú postavenie obvineného pred súd v intenciách podanej obžaloby. Iné posúdenie by bolo prípadne možné len na hlavnom pojednávaní, ktoré vykoná okresný súd.

Bude preto povinnosťou Okresného súdu Prešov určiť vo veci termín hlavného pojednávania a na tomto vykonať dokazovanie tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie (§ 2 ods. 10 Tr. por.) a vykonané dôkazy vyhodnotiť podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán (§ 2 ods. 10 Tr. por.), a tak rozhodnúť v súlade so zákonom o vine a treste obvineného.

Ak však na podklade vykonaného dokazovania zistí, že obvinený spáchal trestný čin úkladnej vraždy, o ktorom je vecne príslušný rozhodovať Špecializovaný trestný súd bude môcť okresný súd postúpiť aj počas konania pred súdom vec príslušnému súdu.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 30. decembra 2013

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Richard Bureš

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová